

Onderwerp

Richtlijnen voor beeld en geluids opnames voor het onderwijs

Datum

7 oktober 2020

Van

Martijn Deiman

Aan

RvB

C.c.

STIB

Vanwege Corona worden steeds meer lessen op afstand gegeven. Wanneer betrokkenen hierbij herkenbaar zijn in opnames (geluid en/of beeld) raakt dit de privacy. Binnen Aeres vinden we het belangrijk om zorgvuldig om te gaan met de privacy van betrokkenen. Tegelijkertijd moeten we op een goede manier onderwijs kunnen blijven verzorgen. Deze richtlijn geeft aan hoe we binnen Aeres om kunnen gaan met opnames in onderwijssituaties.

Richtlijn

Om een goede balans te vinden, in enerzijds de noodzaak van afstandsonderwijs en anderzijds het borgen van de privacy van betrokkenen, hanteert Aeres de volgende richtlijnen:

1. **Opnames** waarin leerlingen/studenten duidelijk herkenbaar zijn (in beeld of geluid) **die nodig zijn om het studieresultaat te kunnen beoordelen** zijn toegestaan zonder dat hier toestemming voor nodig is. Grondslag hiervoor is de wettelijke taak.

Denk hierbij aan:

- Demonstraties of presentaties voor de klas van specifieke vaardigheden.
- Voorbeeld lessen gegeven door studenten in het kader van de opleiding.
- Beoordelen gesprekstechnieken.

Voorwaarden hierbij zijn wel:

- Alleen gebruiken van het materiaal in de context waarin het bedoeld is (dus bespreken met de leerling of de klas/lesgroep, bespreken in intervisie groepen, bespreken met de leerling zelf).
- De gegevens zijn niet toegankelijk voor (overige) derden.
- De gegevens worden veilig beheerd en niet langer bewaard dan wettelijk nodig (voor beoordelingsmateriaal is dit 2 jaar na diplomering).

2. **Streamen van actuele lessen om afstandsonderwijs mogelijk te maken** is toegestaan zonder dat hier specifiek toestemming voor nodig is van de betrokkenen. Grondslag hiervoor is het gerechtvaardigd belang.

Denk hierbij aan:

- Streaming vanuit het lokaal bij ziekte van een docent, waarbij de leerlingen de les vanuit de klas of vanuit andere locaties kunnen volgen.
- Streaming vanuit het lokaal naar individuele leerlingen die door ziekte of andere oorzaken niet fysiek aanwezig kunnen zijn bij de les.

Stelling van Aeres hierin is dat in deze gevallen de doorgang van het onderwijs zwaarder weegt dan het individuele privacybelang van de leerling; dit wel in de wetenschap dat:

- Leerlingen/studenten die hier bezwaar tegen hebben ervoor kunnen kiezen om de les zelf ook online te volgen.
- Leerlingen/studenten hierbij niet onnodig specifiek in beeld zijn; de stream moet een zo normaal mogelijke weergave zijn van de lessituatie.
- De stream alleen toegankelijk is voor de specifieke betrokkenen waarvoor deze bedoeld is in het kader van het onderwijs.
- Gegevens niet vrij toegankelijk zijn voor (overige) derden.
- De gegevens veilig worden beheerd en niet langer bewaard worden dan wettelijk nodig. (Concreet kunnen deze aan het eind van het schooljaar worden verwijderd)

3. **Opnames en of streams die breder ingezet worden dan de specifieke onderwijsomgeving** (dus breder dan klas/lesgroep/intervisie groep/leerjaar) zijn alleen toegestaan wanneer hiervoor toestemming is van de betrokkenen.

Denk hierbij aan:

- Voorbeeldlessen als demonstratiemateriaal voor interne of externe communicatie.
- Demonstratie van vaardigheden van leerlingen o.i.d. die worden ingezet als lesmateriaal of toelichting bij een bepaalde les of opdracht.

Voorwaarden zijn hierbij:

- De betrokkenen hebben aantoonbaar toestemming gegeven.
- Deze toestemming kan altijd door de betrokkene worden ingetrokken; in dat geval moeten de opnames (geluid of beeld) worden verwijderd, waarbij rekening wordt gehouden met proportionaliteit. (Voorbeeld: Wanneer toestemming is gegeven voor een demonstratievideo die beschikbaar is gesteld voor een leerjaar, en de toestemming wordt ingetrokken, dan kan het zo zijn dat deze het lopende jaar nog wordt gebruikt en voor volgende leerjaren een alternatief wordt zocht).
- De toestemming wordt voor een specifiek doel gevraagd en gegeven, dit houdt in dat de content niet zondermeer breder mag worden gebruikt. Hiervoor is aanvullende toestemming nodig.

4. **Opnames van een docent die hij gebruikt voor zijn lessen zijn toegestaan.** De docent kiest hier zelf bewust voor en geeft daarmee toestemming.

Voorbeelden zijn:

- Een docent is ziek of aan huis gebonden maar kan nog wel (gedeeltes van de) les geven op afstand,
- Een docent is voor werk in het buitenland maar heeft wel de mogelijkheid om specifieke lessen of les onderdelen door te laten gaan via opnames of streams.

Voorwaarden hiervoor zijn:

- De betrokken docent bepaalt zelf de omvang van de doelgroep.
- Afhankelijk van de toepassing en vorm zijn de geldende bewaartermijnen van kracht. (examen of toets gerelateerde specifieke content 2 jaar, breder te gebruiken instructie of demo filmpjes zolang deze naar inschatting van de docent van belang zijn).
- Het kan docenten niet worden verplicht om bij ziekte of andere redenen van afwezigheid, een les of les onderdeel op te nemen of te streamen vanaf een privé

locatie.

Overige verplichtingen blijven van kracht. Zo moet de betreffende docent nog steeds toestemming vragen aan eventuele betrokkenen die hij bewust in de stream of opname betreft.

Martijn Deiman
Informatiemanager